

TIBBİ TERMİNOLOJİ

Terimleri Öğrenme

- Günümüzde tıbbi ilerlemelere paralel olarak tıbbi terimlere her geçen gün yenileri eklenmektedir.
- Sayıları yüzlerce olan bu terimlerin öğrenilmesi de öğretilmesi de tıp alanında çalışan insanlar açısından önemlidir.
- Ancak bu terimlerin ezberlenerek öğrenilmesi hem çok zahmetli hem de verimsiz olmaktadır.
- Bu nedenle tıbbi terminoloji öğrenimini kolaylaştırıcı teknikler kullanılmaktadır.

Terimleri Öğrenme

- Tıbbi terminolojiyi öğrenmenin en kolay yolu “terim analizi” adı verilen yöntemle terimleri organize edilmiş bir şekilde analiz etmektir.
- Bu yöntemde tıbbi terimler onları meydana getiren yapılar (kök, önek ve sonek) açısından ayrı ayrı incelenerek analiz edilir.
- Terim analizi yöntemi ile çalışmak, insan vücudunun diğer yapılarına ilişkin terimleri öğrenirken ve yeni terimlerle karşılaşıldığında bunların anlaşılmasında kolaylık sağlamaktadır.

Tıbbi Terimler Nasıl Analiz Edilir?

- Bir tıbbi terimi analiz ederken önce son ekine bakmak gerekir.
- “Periarthritis/Periartrit” teriminde son ek “-itis/it” iltihap, inflamasyon anlamına gelmektedir.
- Sonra ön ek olan “peri/peri” ifadesine bakalım, bu önek etrafında anlamına gelmektedir.
- Buraya kadar bir şeyin etrafında inflamasyon olduğunu anlıyoruz.
- Tıbbi terimin ortasında yer alan köke baktığımızda ise “arth/art” eklem anlamına geldiğini görüyoruz.
- Şimdi bulduğumuz bütün anlamları birleştirdiğimizde resmi tamamlamış oluyoruz.
- “Periarthritis/periartrit” teriminin anlamı “eklem etrafında inflamasyon” olarak karşımıza çıkıyor.

TERİM OLUŞUMU

- Bir çok tıp terimi genellikle 3 bölümden oluşur. Bunlar;
 - 1) Kök
 - 2) Ön ek
 - 3) Son ek
- Her terim en az bir kökten oluşur. Bu köklerin başına ve sonuna ön ve son ekler gelerek yeni terimler oluşturulur.

Tıbbi Terimlerin Yapısı

- Tıbbi terimler kök, önek ve soneklerden oluşmaktadır.
- Kök, yeni sözcük türetebilen, ek almamış, türememiş sözcüklerdir.
- Kısaca yapım eki almamış sözcüklerdir.
- Yapım eki sözcüğün anlamını değiştirir.
- Türkçede “kapı” sözcüğü kök iken –cı ekini alarak “kapıcı” olur ve aldığı bu ek ile anlamı değişir.
- Terimler çoğunlukla ad köklerdir.
- Bir sözcüğün önüne ya da arkasına gelen ekler yapım ekidir.
- Önüne gelirse önek, sonuna gelirse sonek şeklinde ifade edilir.
- Önek ve son ek kullanımıyla köklerden yeni sözcükler türetilir.
- Bu işleme “sözcük türetme” adı verilir.

Ön Ek

- Ön ek sözcük yapısında terimin başında kullanılır. Kökün anlamını değiştirir

- hyper + tension (hipertansiyon)

ön ek

aşırı

kök

kan basıncı

Son Ek

- Son ek sözcük sonunda kullanılır.

yapısında terimin

- ren + algia

kök

böbrek

son ek

ağrı

(renalgia)

protein + emia

kök

protein

son ek

kan
anlamı
veren
son ek

(proteinemia)

Ön Ek, Kök, Son Ek

- Köke, hem ön ek hem de son ekin eklendiği durumları ifade eder.

- hyper + glucose + uria (hyperglucosuria)

↓ ↓ ↓
ön ek kök son ek

↓ ↓ ↓
aşırı şeker idrar anlamı

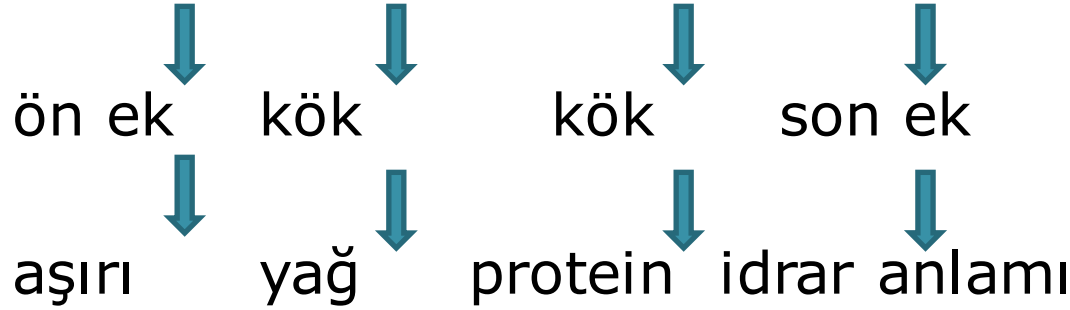
- hypo + glyce + emia (hypoglycemia)

↓ ↓ ↓
ön ek kök son ek

↓ ↓ ↓
az şeker kan anlamında

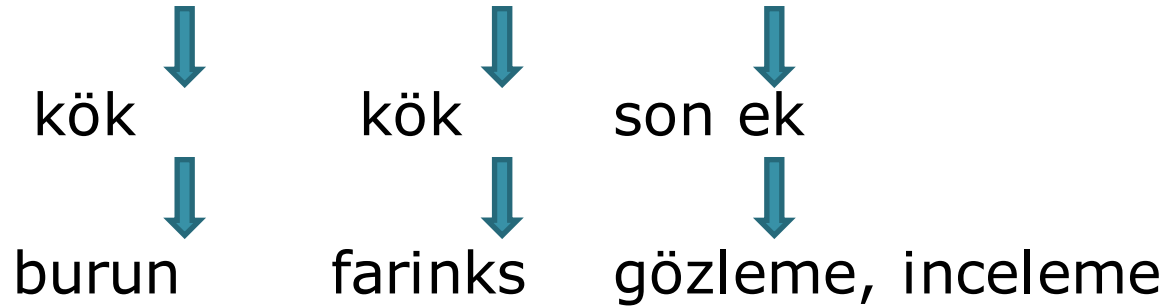
Birden Fazla Kök

- hyper + lip /o/ protein + uria

hyperlipoproteinuria

- naso + pharyngo + scopy

nasopharyngoscopy

- 1. örnekte yeni oluşan sözcüğün okunurluğunu kolaylaştırmak için iki kökün arasına birleştirici ünlü ses girmiştir.

İki Ön Ek

- poly + hypo + menorrhea (polyhypomenorrh

ön ek

sık

ön ek

az

kök

adet kanaması

İki Ön Ek, Kök ve Son Ek

- sub + endo + gastr + ic (subendogastric)

ön ek

altında

ön ek

içinde

kök

mide

son ek

ait olmak

TEŐEKKÜRLER